

FAKULTA
ELEKTROTECHNIKY
A INFORMATIKY

Začíname...

Bezpečnostný manažment

Miroslav Michalko

Laboratórium počítačových sietí

Organizácia predmetu

- prednášky prezenčne – streda 15:10-16:40
- cvičenia – konzultačné
- Kurz CCNA CyberOps – samoštúdium, nahrádza cvičenia
- Zápočet: absolvovanie final testu z CCNA CyberOps
- Skúška: ústna z prednášok a odporúčanej literatúry

Odporúčané zdroje:

1. Dušan Levický. Bezpečnosť digitálnych informácií. 2022. ISBN: 978-80-553-4122-4
2. Chlipala-Makatura-Pilár. Zákon o kybernetickej bezpečnosti. Komentár. 2019. ISBN: 978-80-8155-086-7

Čo je bezpečnostný manažment

Bezpečnostný manažment (Security Management) je špecifická zmysluplná činnosť, zameraná na odvrátenie alebo minimalizáciu bezpečnostných rizík, resp. bezpečnostných ohrození rôznej povahy a príčiny voči životu a majetku občanov, obcí a spoločnosti, obsahujúca v sebe prvky rizikového, krízového, havarijného a hodnotového manažmentu.

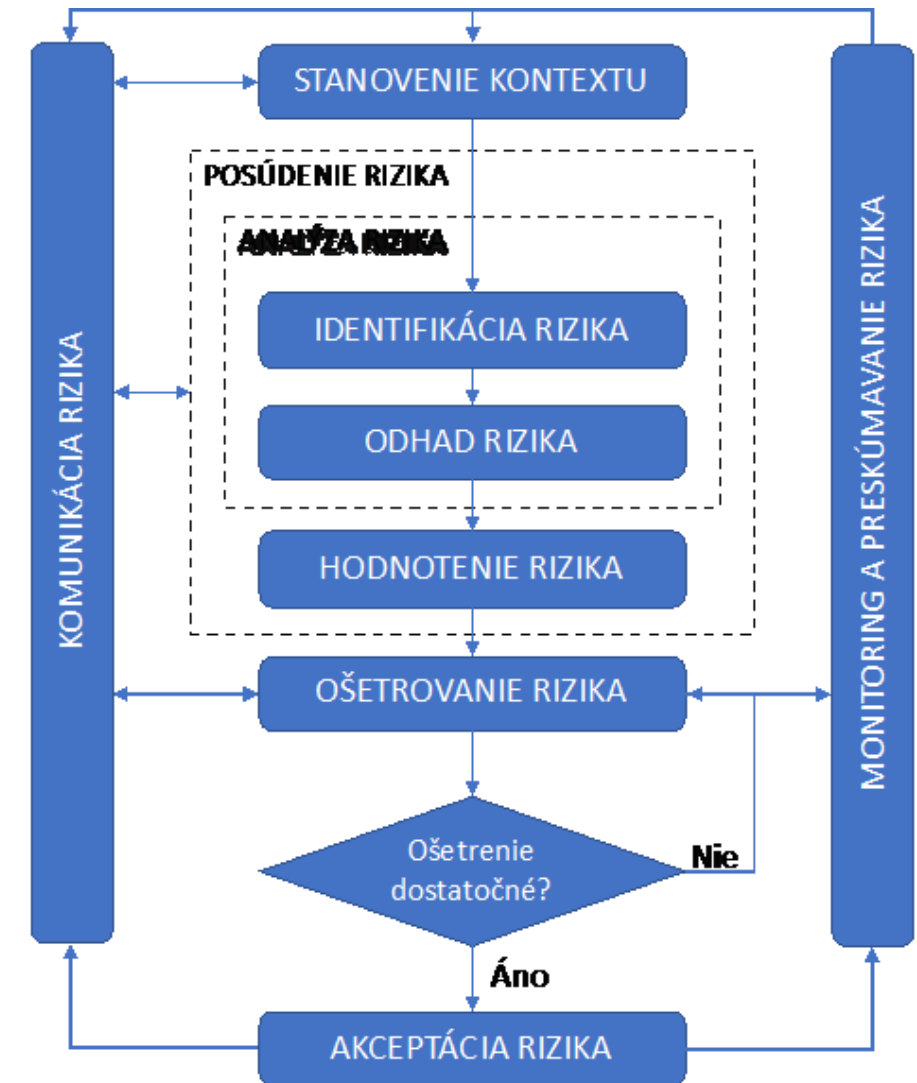
(terminologický slovník bezpečnostného manažmentu)

zjednodušene: cieľom BM je zabrániť škodám na životoch, majetku a životnom prostredí

Čo BM zahŕňa

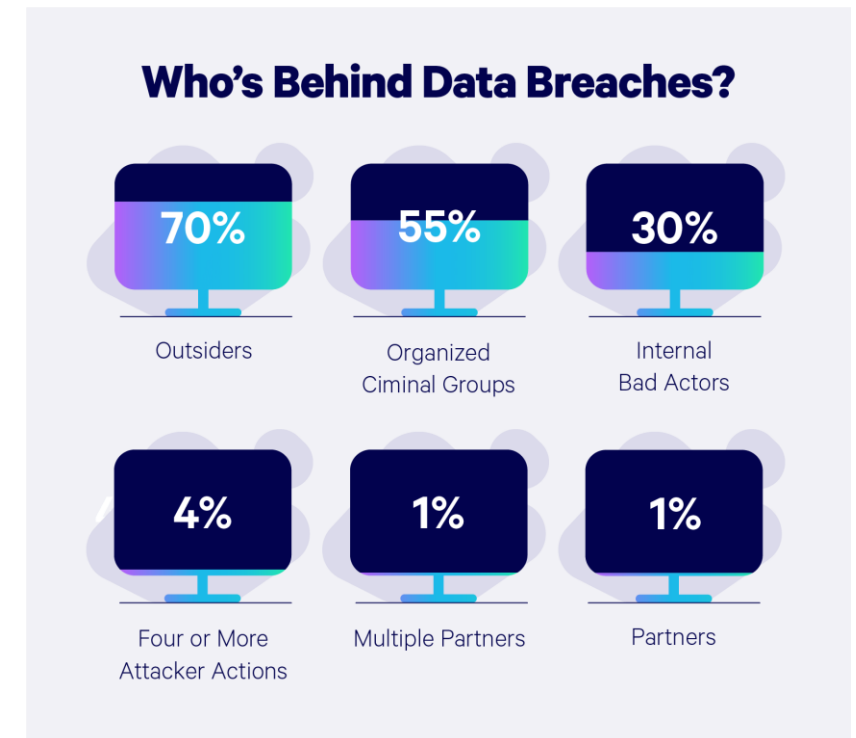
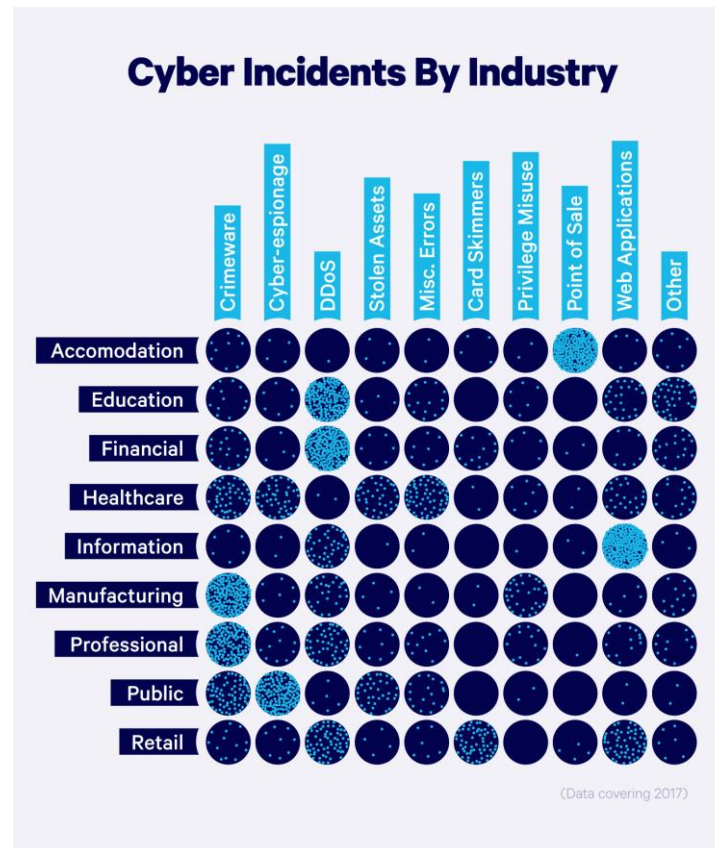
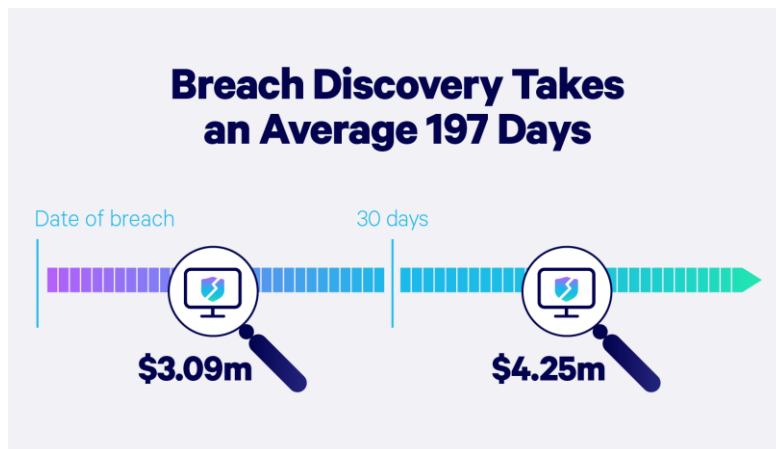
Medzi špecifické aktivity bezpečnostného manažmentu patrí najmä riešenie nasledovných druhov bezpečnosti:

- bezpečnosť osôb,
- bezpečnosť objektov a chránených priestorov s utajovanými skutočnosťami,
- bezpečnosť objektov s inými aktívami,
- bezpečnosť práce a ochranu zdravia,
- bezpečnosť prevádzkových činností – technicko-prevádzkovú bezpečnosť, bezpečnosť technických zariadení, bezpečnosť kontinuity činností (BCM), predchádzanie závažným priemyselným haváriám,
- protipožiarna bezpečnosť,
- počítačová bezpečnosť a informačná bezpečnosť – bezpečnosť informačných systémov, bezpečnosť dôležitých informácií, ochrana utajovaných skutočností, ochrana osobných údajov,
- bezpečnosť pred podvodmi a zneužitím,
- bezpečnosť vnútorného poriadku a riešenie incidentov,
- bezpečnosť vnútorného i vonkajšieho životného prostredia,
- ďalšie oblasti bezpečnosti.

Výzvy súčasnosti z pohľadu rizík KB

- Každých 11 sekúnd dochádza k hackerskému útoku (*štúdia Cybersecurity Ventures*).
- Počítačová kriminalita bude stáť spoločnosti na celom svete do roku 2025 odhadom 10,5 milióna dolárov ročne, čo je nárast z 3 miliónov dolárov v roku 2015.

Trendy 2022

- **Rastúca skupina obetí** počítačovej kriminality - počet používateľov internetu na celom svete sa každým rokom zvyšuje.
- **Kybernetická únava** sužuje spoločnosti, ktorých tímy sa vzdali proaktívnej obrany pred útokmi.
- **Kryptomeny** budú podliehať prísnejšej regulácii, pretože ich adopcia rastie.
- Správcovia **sociálnych médií** budú pracovať na prísnejšom dohľade nad zdieľaním informácií.
- **Vzdialení pracovníci** budú aj naďalej cieľom kyberzločincov.
- Kvôli týmto vzdialeným pracovným silám bude **narušovanie cloudu** narastať.
- **Zaostávanie v zručnostiach v oblasti kybernetickej bezpečnosti** zostane problémom, chýbajúci odborníci vo firmách.
- **Zariadenia internetu vecí** sa stanú zraniteľnejšími voči kybernetickým útokom, keďže 5G zvyšuje šírku pásma k pripojeným zariadeniam.

Štatistiky a fakty

- 95% narušení kybernetické bezpečnosti je způsobených lidskou chybou (World Economic Forum),
- Predpokladá sa, že celosvetový trh informačnej bezpečnosti dosiahne v roku 2028 hodnotu 366,1 miliardy USD (Fortune Business Insights),
- USA boli v roku 2020 cieľom 46 percent kybernetických útokov, čo je viac ako dvojnásobok v porovnaní s ostatnými krajinami (Microsoft),
- Priemerne je správne zabezpečených iba päť percent spoločností (Varonis),
- 54% spoločností tvrdí, že ich IT oddelenia nie sú dostatočne kvalifikované na to, aby zvládli pokročilé kybernetické útoky (Sophos),

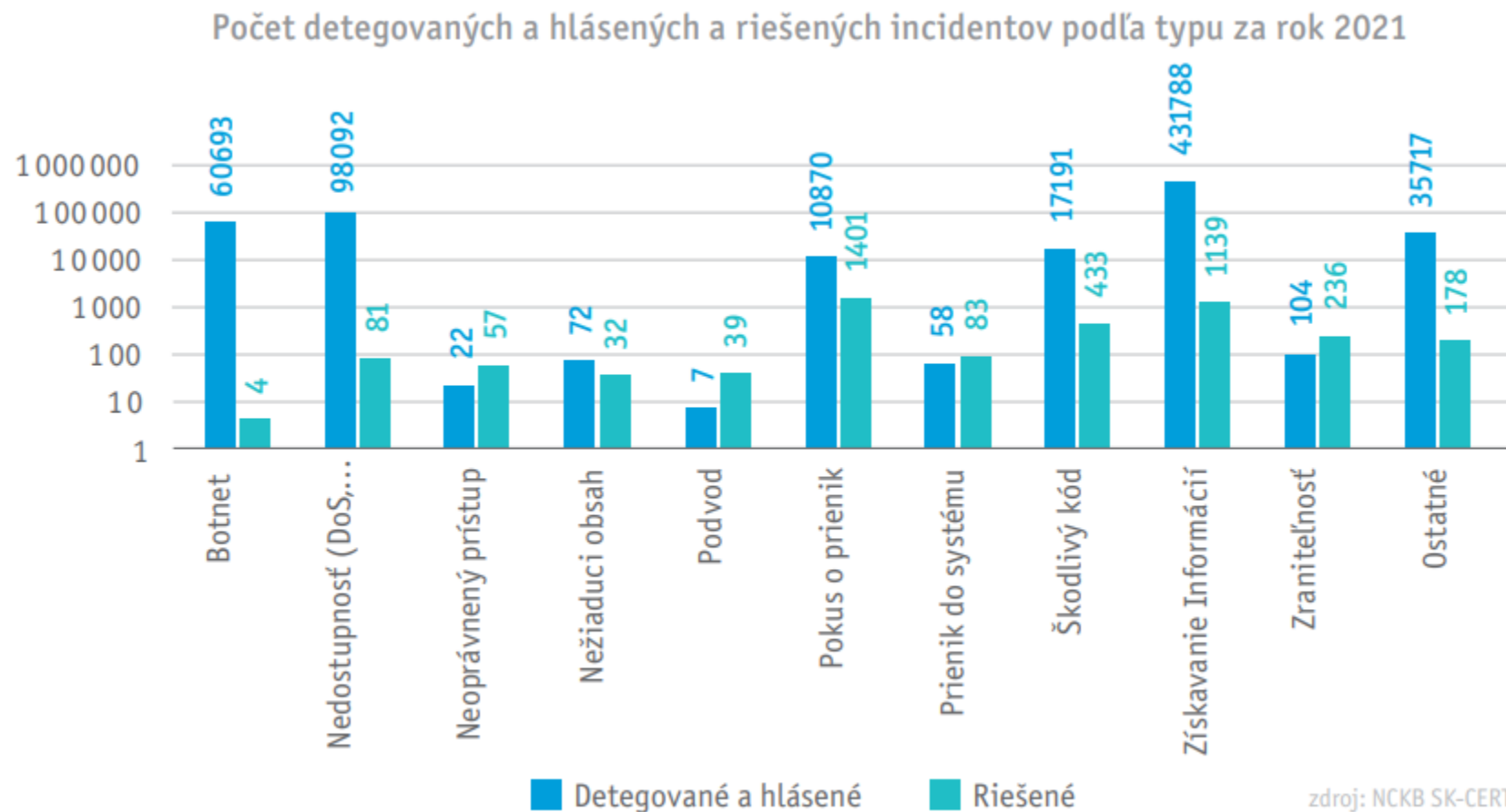
Štatistiky a fakty

- 43% všetkých incidentov sú vnútorné hrozby, či už úmyselné alebo neúmyselné (Check Point),
- približne 70 percent porušení v roku 2021 bolo finančne motivovaných, zatiaľ čo menej ako päť percent bolo motivovaných špionážou (Verizon),
- v roku 2021 sa takmer 40 percent porušení týkalo phishingu, asi 11 percent malvéru a asi 22 percent hackingu (Verizon),
- najnebezpečnejšie typy príloh e-mailov sú .doc a .dot, ktoré tvoria 37 percent; ďalšia najvyššia je .exe s 19,5 percentami (Symantec),
- približne 40 percent svetovej populácie je offline, čo z nich robí zraniteľné ciele pre kybernetické útoky, ak a keď sa spoja (Data Reportal).

Ako sme na tom na Slovensku

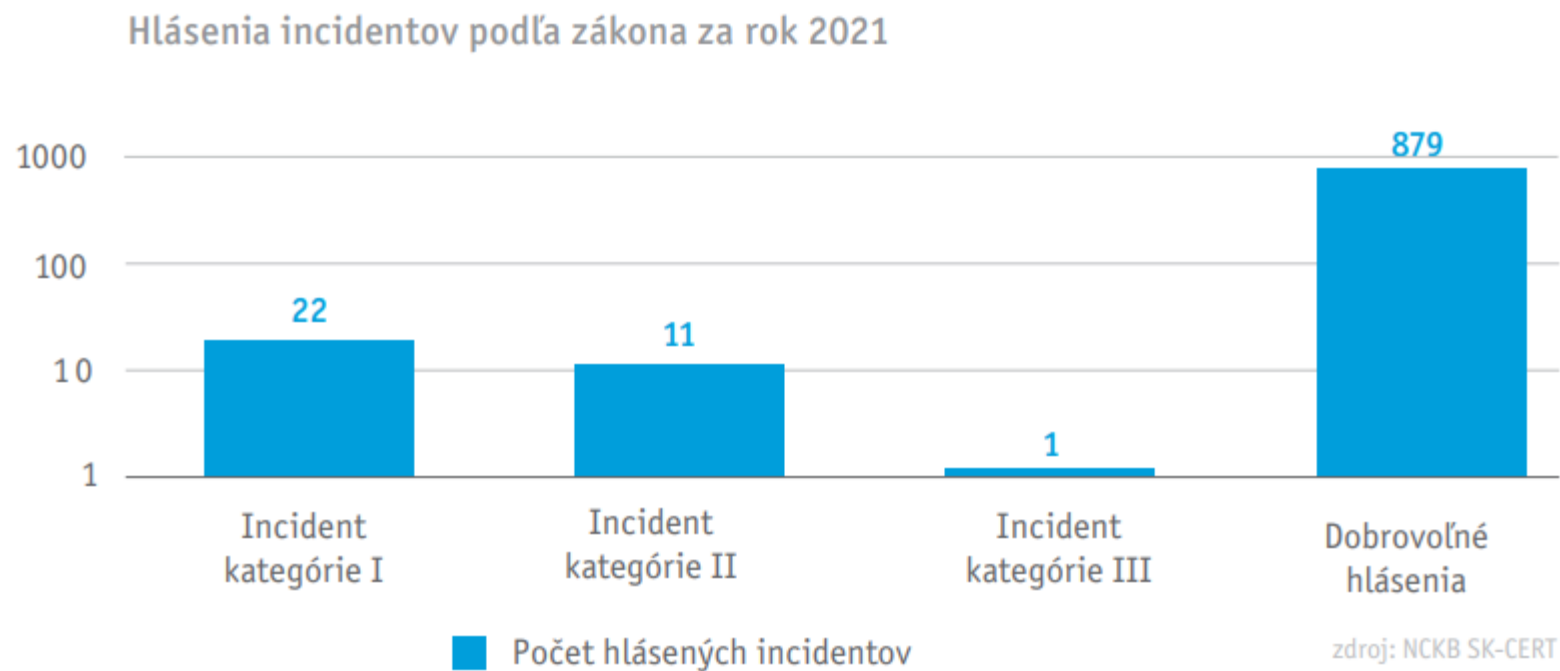
Správa NBÚ za rok 2021

zdroj: NCKB SK-CERT

Ako sme na tom na Slovensku

Správa NBÚ za rok 2021

Ako sme na tom na Slovensku

Správa NBÚ za rok 2021

zdroj: NCKB SK-CERT

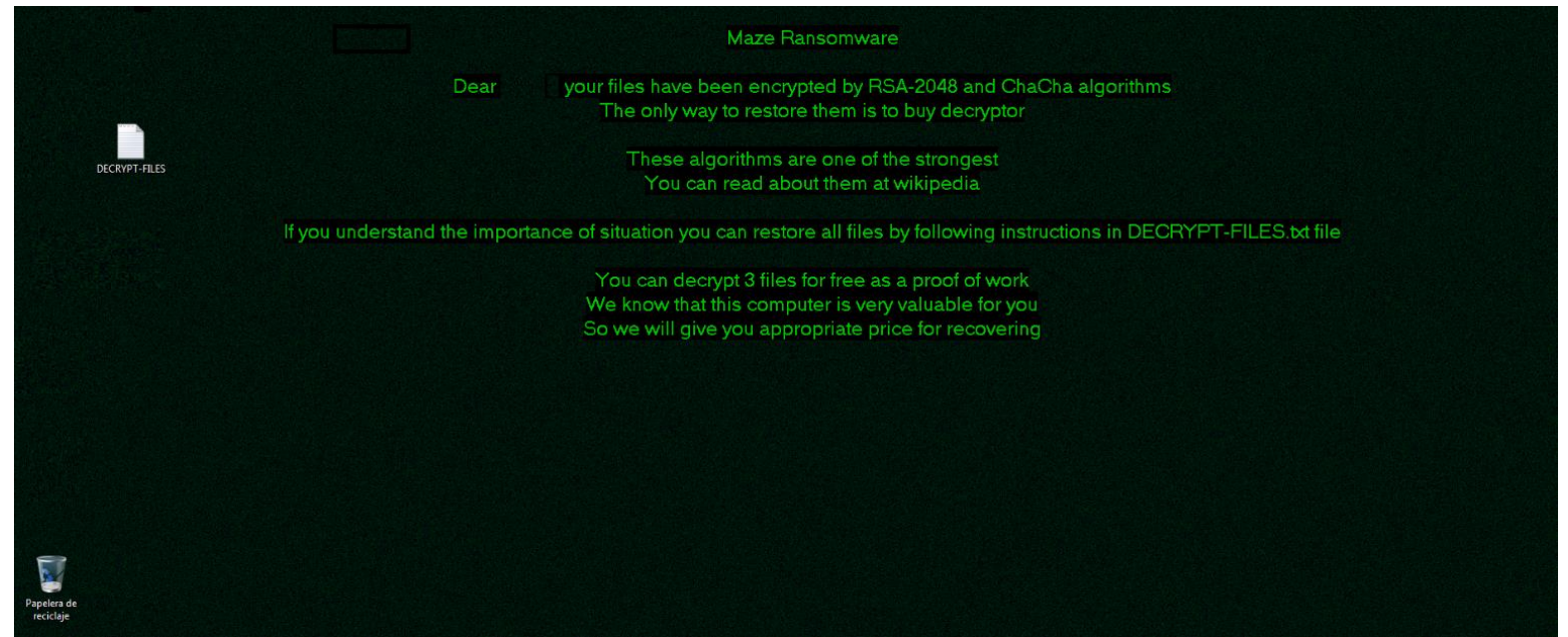
Kto útočí najčastejšie

U nás

- **FancyBear** (iné mená: APT28, Pawn Storm, Sofacy Group, Sednit, Tsar Team, Strontium)
- **MAZE**
- **FIN8**
- **GandCrab**

Globálne

- Bureau 121
- DarkSide (Colonial Pipeline 😊)
- Unit 8200
- PLA Unit 61398
- Machete

Ransomware by FIN8 – White Rabbit

```
-----
HELLO [REDACTED]

If you are reading this message, means that:
- your network infrastructures have been compromised,
- critical data has leaked,
- files are encrypted

a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"
a"f      welcome to the Ransom House      a"f
a"f      You are locked by                  a"f
a"f      W H I T E   R A B B I T           a"f
a"f      Knock, Knock. Follow the White Rabbit... a"f
a"f                                           a"f
a"f      { \ /                               a"f
a"f      {  -  }                             a"f
a"f      { " ' ( " )                         a"f
a"-a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"a"

The best and only thing you can do is to contact us
to settle the matter before any losses occurs.

-----

1. THE FOLLOWING IS STRICTLY FORBIDDEN

1.1 DELETION THIS NOTE.
Each note carries the encryption key
needed to decrypt the data,
don't lose it

1.2 EDITING FILES OR HDD.
Renaming, copying or moving any files
could DAMAGE the cypher and
decryption will be impossible.

1.3 USING THIRD-PARTY SOFTWARE.
Trying to recover with any software
can also break the cipher and
file recovery will become a problem.

1.4 SHUTDOWN OR RESTART THE PC.
Boot and recovery errors can also damage the cipher.
Sorry about that, but doing so is entirely at your own risk.

1.5 HIRING THE FBI AND OTHERS
Cooperating with the FBI|CIA and so on
and involving their officers in negotiations
will end our communication with you
and we will share all the leaked data for free.

-----

2. EXPLANATION OF THE SITUATION

2.1 HOW DID THIS HAPPEN
The security of your IT perimeter has been compromised (it's not perfect at all).
we encrypted your workstations and servers to make the fact of the intrusion visible and to prevent you from hiding critical
data leaks.
we spent a lot of time for researching and finding out the most important directories of your business, your weak points.
we have already downloaded a huge amount of critical data and analyzed it. Now it's fate is up to you, it will either be deleted
or sold, or shared with the media.

2.2 VALUABLE DATA WE USUALLY STEAL:
- Databases, legal documents, billings, clients personal information, SSN..
- Audit reports
- Any financial documents (Statements, invoices, accounting, transfers etc.)
- work files and corporate correspondence
- Any backups

2.3 TO DO LIST (best practices)
```


WannaCry (*2017)

Ooops, your files have been encrypted!

What Happened to My Computer?

Your important files are encrypted.

Many of your documents, photos, videos, databases and other files are no longer accessible because they have been encrypted. Maybe you are busy looking for a way to recover your files, but do not waste your time. Nobody can recover your files without our decryption service.

Can I Recover My Files?

Sure. We guarantee that you can recover all your files safely and easily. (But you have not so enough time.)

You can try to decrypt some of your files **for free**. Try now by clicking <Decrypt>. If you want to decrypt all your files, you need to **pay**.

You only have 3 days to submit the payment. After that the price will be doubled. Also, if you don't pay in 7 days, you won't be able to recover your files forever.

How Do I Pay?

 bitcoin
ACCEPTED HERE

Send \$300 worth of bitcoin to this address:

Copy

[QR Code](#)

[About bitcoin](#)
[How to buy bitcoins?](#)
[Contact Us](#)

[Check Payment](#)

[Decrypt](#)

Ciele predmetu

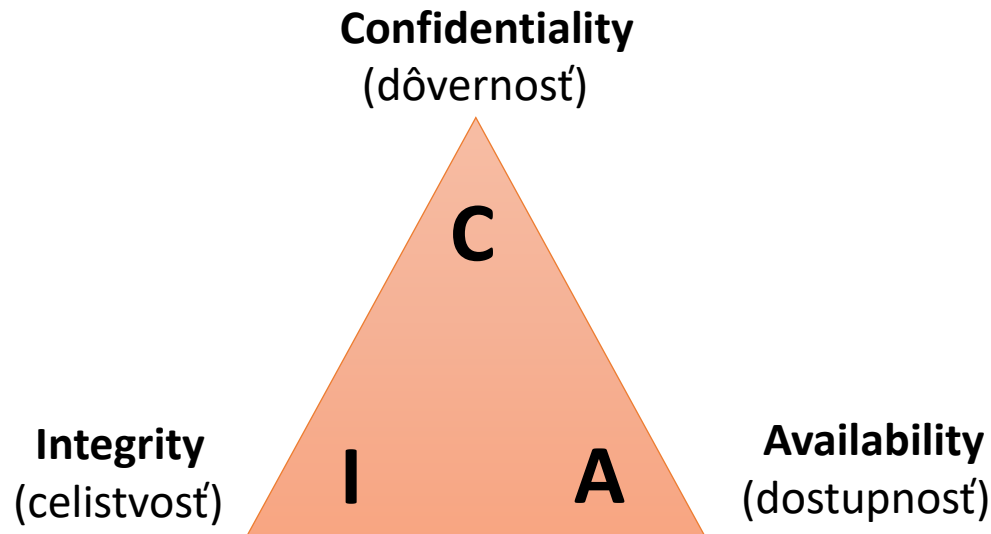
- Získať nové znalosti v oblasti kybernetickej bezpečnosti
- Porozumieť aké sú požiadavky na bezpečnosť IKT
- Spoznať existenciu štandardov pre procesy v informačnej a kybernetickej bezpečnosti
- Predstaviť slovenskú legislatívu, kde sme dnes a kam sa chceme dostať
- Porozumieť problematike reálneho sveta informačnej a kybernetickej bezpečnosti, výzvam pre firmy a najmä pochopiť súvislosti

Informačná vs. kybernetická bezpečnosť

Informačná bezpečnosť – je zachovanie dôvernosti, integrity a dostupnosti informácií

Kybernetická bezpečnosť - je zachovanie dôvernosti, integrity a dostupnosti informácií v kybernetickom priestore

Kybernetická bezpečnosť je podmnožinou informačnej bezpečnosti.

src: ISO/IEC 27032

Kybernetický priestor

Zákon 69 / 2018 Z.z., § 3, písm. b:

kybernetickým priestorom globálny dynamický otvorený systém sietí a informačných systémov, ktorý tvoria aktivované prvky kybernetického priestoru, osoby vykonávajúce aktivity v tomto systéme a vzťahy a interakcie medzi nimi.

- „je ohraničený používaním eln. zariadení a eln. spektra na vytvorenie, uloženie, modifikovanie, výmenu a využívanie dát prostredníctvom vzájomne závislých a prepojených sietí“

(s. 35, Zákon o kybernetickej bezpečnosti. Komentár, 2019. Chlipala – Makatura - Pilár)

Pravidlá hry

EÚ

Smernica EÚ č. 2016/1148

o opatreniach na zabezpečenie
vysokej spoločnej úrovne
bezpečnosti sietí a informačných
systémov v Únii

NIS

Nariadenie EÚ č. 2019/881

o agentúre ENISA a o certifikácii
kybernetickej bezpečnosti
informačných a komunikačných
technológií

Cyber Act

Nariadenie EÚ č. 2016/679

o ochrane fyzických osôb pri
spracovaní osobných údajov a
voľnom pohybe takýchto údajov
(všeobecné nariadenie o ochrane
údajov)

GDPR

SK

Zákon č. 69/2019 Z.z.

o kybernetickej bezpečnosti
a o zmene a doplnení
niektorých zákonov

Vyhláška 362/2018 NBÚ

ktorou sa ustanovuje obsah bezpečnostných
opatrení, obsah a štruktúra bezpečnostnej
dokumentácie a rozsah všeobecných
bezpečnostných opatrení

Zákon č. 18/2018 Z.z.

ktorou sa ustanovuje obsah
bezpečnostných opatrení, obsah a
štruktúra bezpečnostnej
dokumentácie a rozsah všeobecných
bezpečnostných opatrení

Rozšírenie pojmového aparátu – základné pojmy

Podľa kľúčového zákona 69 / 2018 Z.z., § 3 sa rozumie:

- **sieťou** elektronická komunikačná sieť podľa osobitného predpisu (*zákon 351/2011 o eln. komunikáciach*)
- **informačným systémom** funkčný celok, ktorý zabezpečuje získavanie, zhromažďovanie, automatické spracúvanie, udržiavanie, prístupňovanie, poskytovanie, prenos, ukladanie, archiváciu, likvidáciu a ochranu údajov prostredníctvom technických prostriedkov alebo programových prostriedkov,
- **kontinuitou** strategická a taktická schopnosť organizácie plánovať a reagovať na udalosti a incidenty s cieľom pokračovať vo výkone činností na prijateľnej, vopred stanovenej úrovni,
- **dôvernosťou** záruka, že údaj alebo informácia nie je prezradená neoprávneným subjektom alebo procesom,
- **dostupnosťou** záruka, že údaj alebo informácia je pre používateľa, informačný systém, sieť alebo zariadenie prístupné vo chvíli, keď je údaj a informácia potrebná a požadovaná,
- **integritou** záruka, že bezchybnosť, úplnosť alebo správnosť informácie neboli narušené,

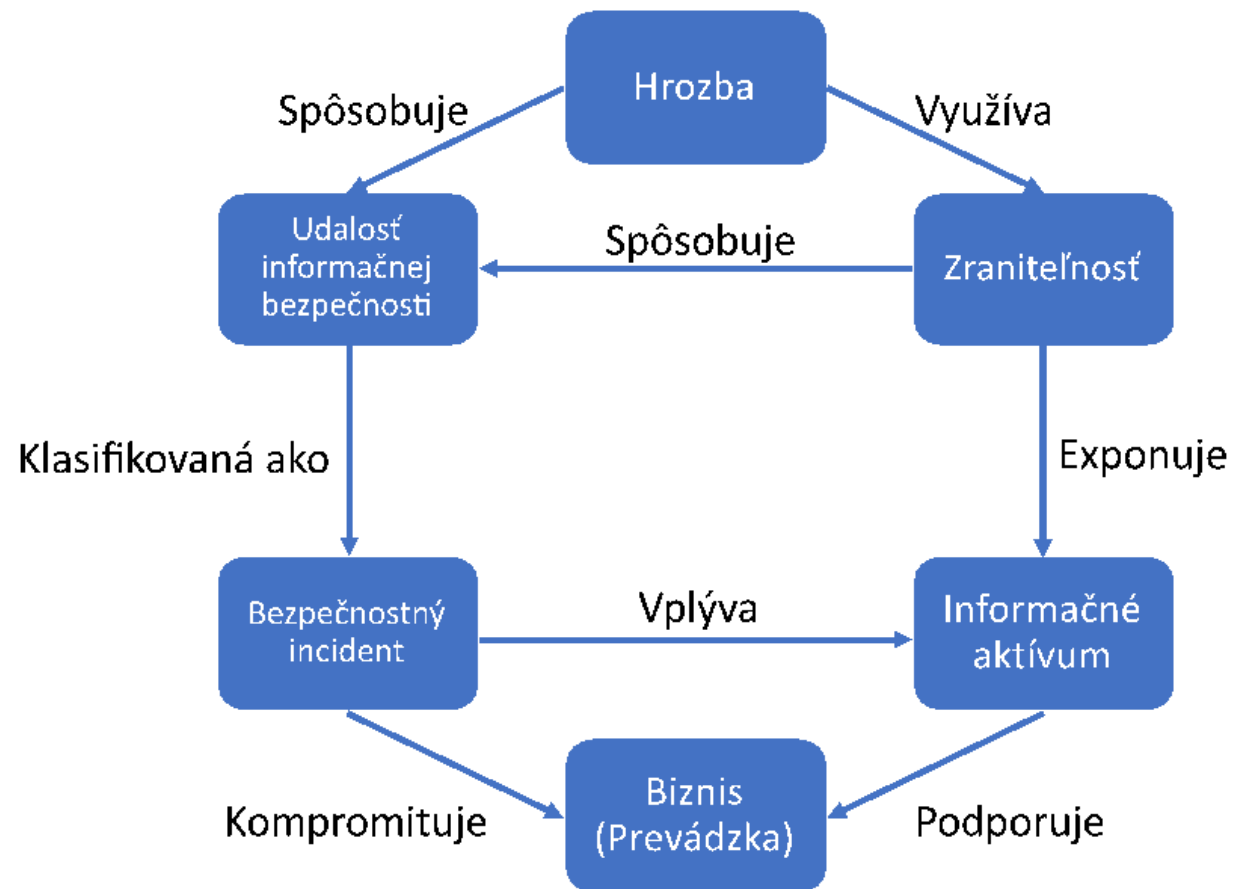
Rozšírenie pojmového aparátu – základné pojmy

Podľa kľúčového zákona 69 / 2018 Z.z., § 3 sa rozumie:

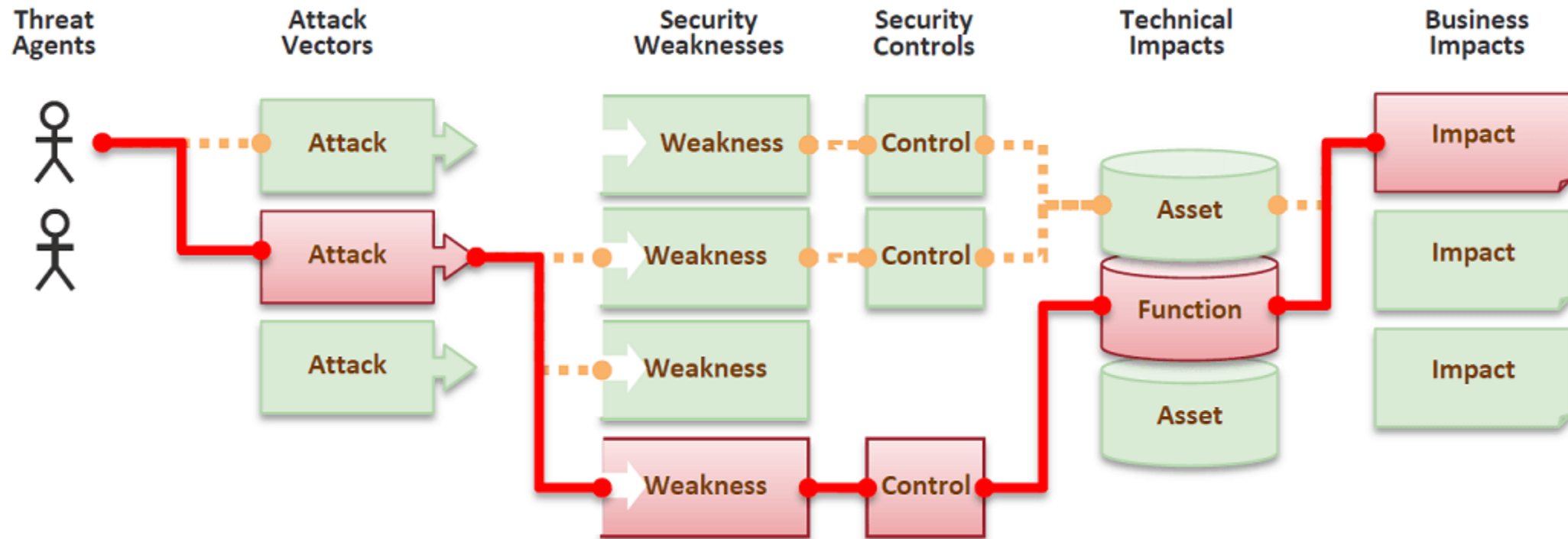
- **kybernetickou bezpečnosťou stav**, v ktorom sú siete a informačné systémy schopné odolávať na určitom stupni spoľahlivosti akémukoľvek konaniu, ktoré ohrozuje dostupnosť, pravosť, integritu alebo dôvernosť uchovávaných, prenášaných alebo spracúvaných údajov alebo súvisiacich služieb poskytovaných alebo prístupných prostredníctvom týchto sietí a informačných systémov,
- **rizikom** miera kybernetického ohrozenia vyjadrená pravdepodobnosťou vzniku nežiaduceho javu a jeho dôsledkami,
- **hrozbou** každá primerane rozpoznateľná okolnosť alebo udalosť proti sieťam a informačným systémom, ktorá môže mať nepriaznivý vplyv na kybernetickú bezpečnosť,
- **kybernetickým bezpečnostným incidentom** akákoľvek udalosť, ktorá má z dôvodu narušenia bezpečnosti siete a informačného systému, alebo porušenia bezpečnostnej politiky alebo záväznej metodiky negatívny vplyv na kybernetickú bezpečnosť alebo ktorej následkom je
  - strata dôvernosti údajov, zničenie údajov alebo narušenie integrity systému,
  - obmedzenie alebo odmietnutie dostupnosti základnej služby alebo digitálnej služby,
  - vysoká pravdepodobnosť kompromitácie činností základnej služby alebo digitálnej služby alebo
  - ohrozenie bezpečnosti informácií.

Princípy manažmentu incidentov

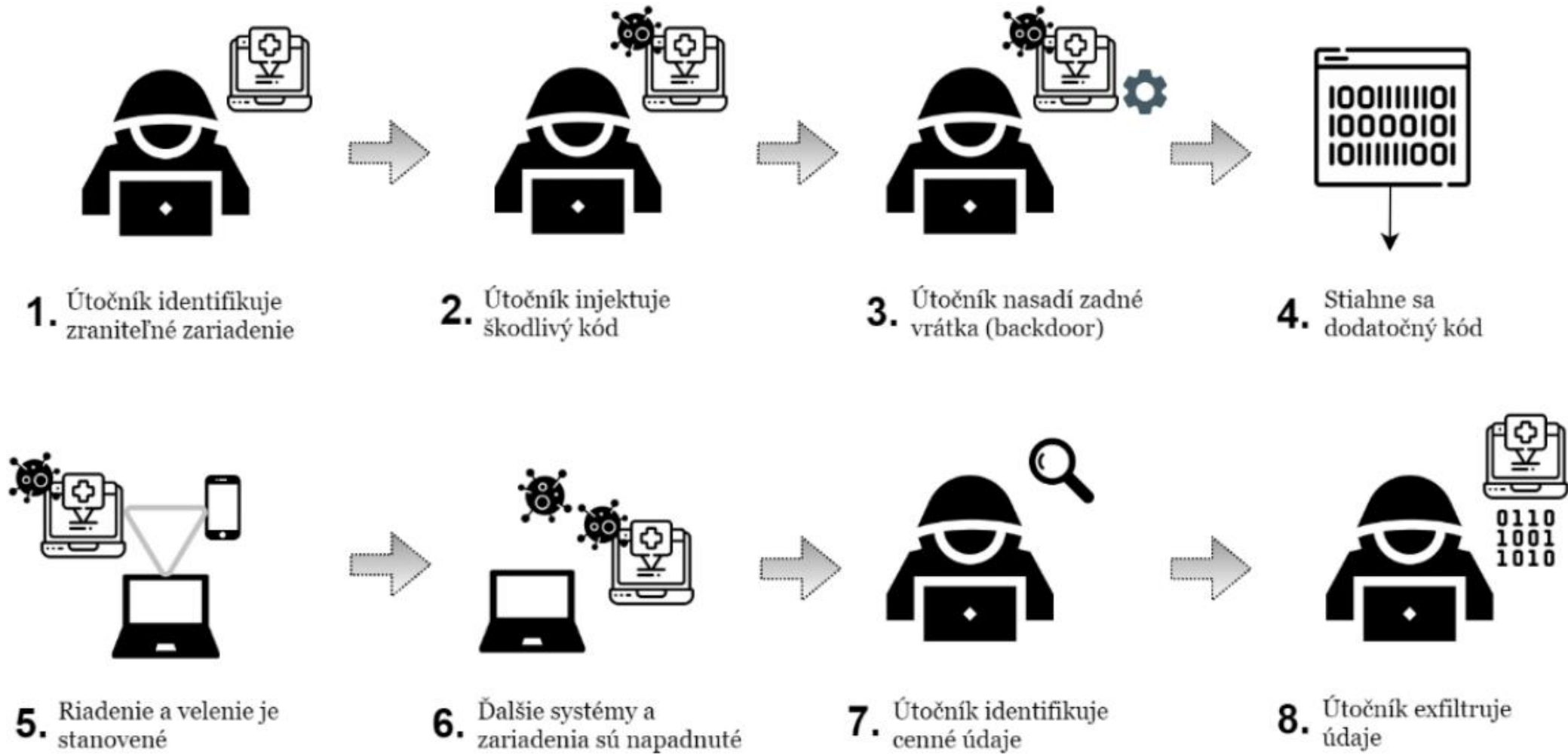
ISO/IEC 27035-1:2016

Identifikácia vektoru útoku

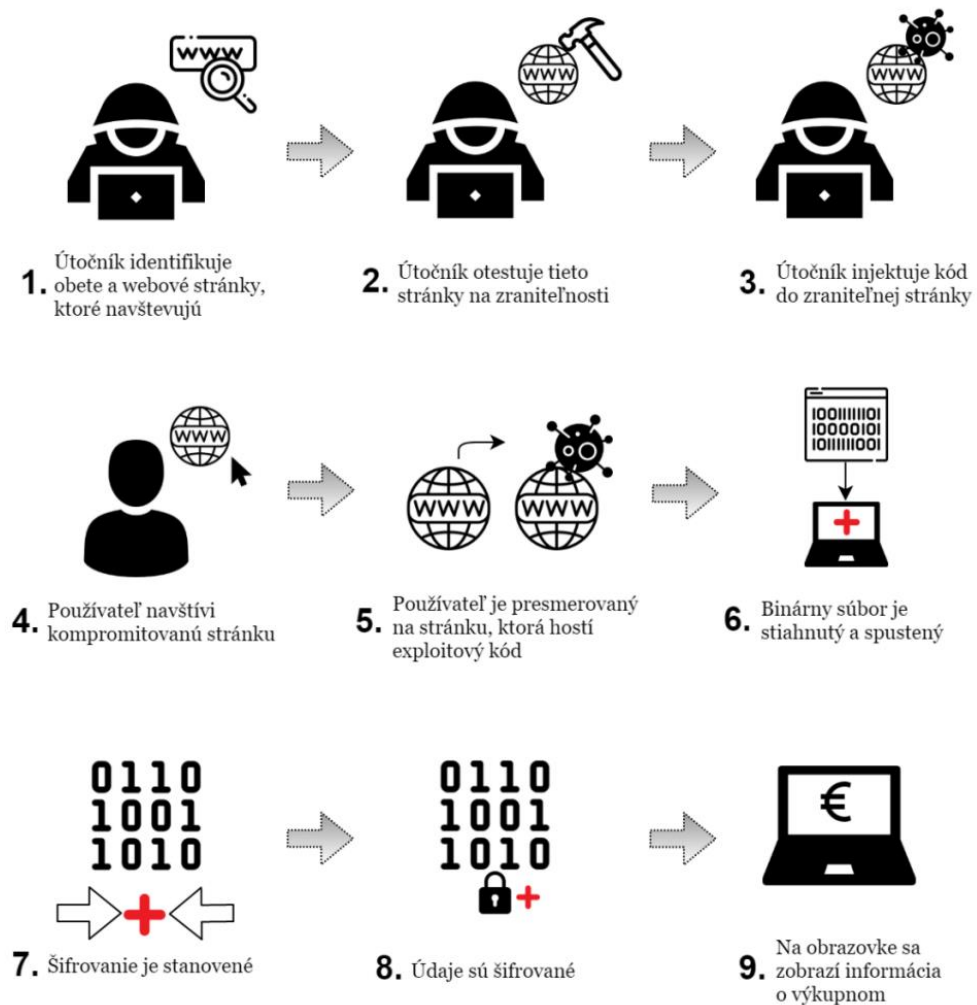

Scenár útoku s využitím malvéru

Scenár útoku s využitím ransomvéru

Najčastejšie vektory útoku

- zraniteľnosti softvéru,
- zneužitie prístupových údajov používateľov,
- jednoduché heslá a nedostatočná autentifikácia,
- nahnevaní zamestnanci,
- nedostatočné alebo chýbajúce šifrovanie,
- ransomvér,
- phishing,
- zlá konfigurácia zariadení,
- dodávateľský reťazec,
- DDoS útoky.

Ďakujem za pozornosť

miroslav.michalko@cni.sk

Laboratórium počítačových sietí

Katedra počítačov a informatiky, FEI TUKE

Uvedené podklady sú súčasťou Sieťového akademického programu spoločnosti Cisco.